

GEORGE ALBUȚ
UN
DIPLOMAT
ROMÂN
LA BUDAPESTA

(1981–1990 și după aceea...)

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i>	7
<i>Memoria amintirilor</i>	11
1 <i>Ultima noapte</i>	14
2 <i>Devenirea – autobiografia unui diplomat</i>	31
3 <i>Budapesta (1981–1990): diplomația de partid și de stat</i>	43
4 <i>Am fost atașat de presă la Budapesta</i>	52
5 <i>Consul în regim de avarie</i>	62
6 <i>Forumul cultural european (Budapesta, 15 octombrie – 25 noiembrie 1985)</i>	71
7 <i>Un diplomat român declarat „persona non grata” la Budapesta</i>	81
8 <i>Ambasada și românii din Ungaria</i>	89
9 <i>Un diplomat militar român la Budapesta</i>	99
10 <i>Rechemarea ambasadurilor</i>	109
11 <i>Numirea unui ambasador</i>	112
12 <i>Implicații americane</i>	114
13 <i>Punct și de la capăt</i>	119

14	<i>Cu „caleașca” ministerială la Budapesta</i>	139
15	<i>Reconcilierea</i>	145
16	<i>Cum să nu devii ambasador</i>	156
17	<i>Drumul vieții lui Moshe Carmilly-Weinberger</i>	164
18	<i>Descălecarea (honfoglalás)</i>	177
19	<i>Centrul Cultural Român din Budapesta (anii de început, 1992–1995)</i>	180
20	<i>Frumoasele zile ale culturii</i>	191
21	<i>Ambasada: casa și familia noastră...</i>	194
22	<i>„Facem mare prietenie” (decembrie 1989 și lunile următoare)</i>	201
	<i>Anexe</i>	207
	<i>Index de nume</i>	249

Ultima noapte

Budapesta devenise, spre finele anilor 1980, un loc fierbinte pentru exercițiul diplomației românești. Ultima întâlnire bilaterală la vârf avusese loc în 1977, dar nu într-una din cele două capitale, ci la frontieră (Oradea – Debrețin), iar speranțele ulterioare ale lui Ceaușescu de a se vedea invitat de liderul ungar, János Kádár¹, într-o vizită oficială la Budapesta, nu aveau să se împlinească vreodată. La „tradiționala” relație româno-ungară se adăugau, de acum, cu fiecare zi ce trecea, noi motive de tensiune, unele reale, altele inventate, atât de Budapesta, cât și de București. „Mandatul național”, peste care niciun regim nu are cum să treacă, revenise în prim-planul vieții publice din Ungaria, întreaga suflare a țării fiind mobilizată în apărarea maghiarimii din Transilvania. În lunile octombrie – noiembrie 1985, se desfășoară la Budapesta Forumul Cultural European. Importanta reuniune din sistemul Conferinței pentru Securitate și Cooperare Europeană (CSCE) a fost exploatată excelent de către gazde pentru a consacra alura reformatoare a regimului încă socialist din Ungaria, dar ea se încheie fără

¹ János Kádár (1912–1989), prim-secretar al Comitetului Central (1956–1988) și președinte onorific (1988–1989) al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. Președinte al Guvernului Revoluționar Muncitoresc-Tărănesc Ungar (1956–1958 și 1961–1965).

adoptarea „Documentului Final” dorit foarte mult de către diplomația ungară, eșecul datorându-se opoziției delegației române, care a avut de înfruntat pe parcursul forumului numeroase critici în legătură cu situația drepturilor omului și tratamentul aplicat minorităților în România. Budapesta a contabilizat totuși destule succese la reuniune, între care cel mai notabil: punerea pe masa fiecărei delegații a monumentalului tratat *Istoria Transilvaniei*, a cărui apariție a „coincis”, desigur, cu reuniunea CSCE din capitala ungară. Blamată zgomotos la București, lucrarea în trei volume, ce reia toate tezele negative cu privire la români și România, unele vehiculate de mai bine de un secol de istoriografia ungară, și-a început, odată cu reuniunea CSCE de la Budapesta, drumul spre marile instituții academice și bibliotecile lumii, ecurile criticilor românești, prost regizate de Ceaușescu, neproducând efectul dorit... Îmi stăruie vii în amintire scenele din noaptea de final a conferinței, când ceasul acesteia fusese oprit simbolic, pentru a se încerca realizarea consensului necesar adoptării „Documentului” și când delegația ungară, din care făcea parte și viitorul ministru de externe și premier Gyula Horn¹, la acea oră secretar de stat la MAE, tăbărâse literalmente pe delegația română, pentru a-i smulge acordul. Cu o singură excepție, cea a șefului delegației ungare, ministrul culturii, Béla Köpeczi², sub a cărui coordonare se redactase „Istoria Transilvaniei”. Bătrânul academician, originar din Aiud, se plimba senin și zâmbitor prin sală. Istoricul își făcuse cu prisosință datoria...

¹ Gyula Horn (1932–2013), ministru al afacerilor externe (1989–1990), prim-ministru al Ungariei (1994–1998).

² Béla Köpeczi (1921–2010), politician și om de cultură ungar născut la Aiud, ministru al educației în Ungaria (1982–1988), secretar general al Academiei de Științe Ungare (1972–1975).

Începând cu anul 1987, ostilitatea față de români era deja fățișă, manifestându-se nu doar față de ambasadă, confruntată cu demonstrații, unele de magnitudinea unor marșuri cu zeci de mii de participanți, ci și față de turiștii aflați în trecere prin Ungaria, molestați de poliție, injurați de trecători, admonestați cu antipatie în magazine. Autoturismele misiunii țării noastre, ușor de identificat (Dacii negre, ponosite, cu numere de corp diplomatic), erau frecvent zgâriate cu lozinci iredentiste, telefoanele cu conținut obscen și amenințări curgeau lanț la ambasadă, ziua și noaptea. Ofensiva anticeaușistă, pe care era grefată cu măiestrie propaganda antiromânească, era întreținută de mass-media, ziarele și revistele (nu doar cele de istoriografie) abundau în materiale cu pretenții științifice (cazul serialului publicistului György Száraz¹, „Despre istoria Transilvaniei în prezent”), dar și în vești catastrofice despre demolarea satelor ungurești din Ardeal, deznaționalizarea maghiarilor etc.

Încercările lui Ceaușescu de a-i calma pe unguri, prin trimiterea la Budapesta a secretarilor PCR Emil Bobu² și Ion Stoian³ (mai 1987), precum și întâlnirea sa cu conducătorul partidului

¹ György Száraz (1930–1987), scriitor, dramaturg, eseist maghiar, arestat și închis pentru activitate titoistă (1952–1956), angajat la Teatrul „Katonai József”, laureat al Premiului Kossuth (1964).

² Emil Bobu (1927–2014), membru al CC al PMR/PCR (1960–1989), membru al CPEX al CC al PCR (1974–1989), membru al Secretariatului CC al PCR (1982–1989), ministru al muncii (1979–1981), viceprim-ministru al Guvernului (1980–1982).

³ Ion Stoian (1927–2012), membru al CC al PCR (1965–1989), membru al CPEX al CC al PCR (1979–1989), secretar al CC al PCR (1984–1989), rector al Academiei de Științe Social-Politice „Ștefan Gheorghiu” (1968–1971), ambasador al României la Tirana (1971–1978), ministru al afacerilor externe (4 noiembrie – 22 decembrie 1989).

ungar, Grósz Károly¹ (Arad, august 1988), nu au adus nimic nou, doar au grăbit debarcarea lui Grósz de la șefia Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, acuzat că s-ar fi lăsat antrenat în jocul liderului român.

Anul 1989 abundă în evenimente care pun cu acuitate în evidență starea din ce în ce mai precară a raporturilor româno-ungare, Budapesta contribuind din plin la izolarea României pe plan internațional. Numărul cetățenilor români care trec ilegal frontiera cu Ungaria și cel al turiștilor care refuză să revină în țară este în creștere vertiginoasă, ajungând la 20 000. Ia ființă gruparea „România Liberă”.

Declarația făcută de Ceaușescu la o plenară a partidului că RSR dispune de capacitatea de a fabrica arma nucleară stârnește reacții negative în presa din țara vecină, iar la MAE ungar suntem întrebați împotriva cui am putea-o folosi.

Când, la 16 iunie, cu ocazia participării la ceremonia reînhumării lui Imre Nagy², delegații exilului românesc și cei ai grupării „România Liberă” semnează, împreună cu Forumul Democrat Maghiar (care va constitui, în 1990, guvernul), Declarația comună privind viitorul eliberat de comunism al celor două țări, liderul de la București reacționează dur, acuzând Ungaria de capitulare în fața NATO. În ședința specială a CPEX din 17 iunie, el etichetează mitingul de doliu drept antisocialist și revizionist, iar pe participanții români, elemente legionare...

¹ Károly Grósz (1930–1996), președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Ungare (1987–1988), secretar general al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar (1988–1989).

² Imre Nagy (1896–1956), prim-ministru al Republicii Populare Ungare (1953–1955, 1956) și ministru al afacerilor externe (1956). Inițiator al unui program de reforme și lider al Revoluției din 1956. A fost condamnat la moarte și executat.

La 11 iulie, sosește la Budapesta, pentru o vizită de două zile, președintele SUA, George Bush. Acesta este întâmpinat cu toate onorurile cuvenite de către liderii unguri, de reprezentanții noilor forțe politice și de o mulțime entuziastă de cetățeni ai capitalei ungare, care arborează lozinci menite să-i amintească oaspetelui de pericolul în care se află Transilvania și maghiaria. Entuziasmat de primire, președintele Bush rupe discursul pregătit și vorbește liber.

Raporturile româno-ungare continuă să se deterioreze. Mai funcționau doar relațiile dintre armatele celor două țări, grație mecanismului Tratatului de la Varșovia, dar și datorită legăturilor personale, încărcate cu un plus de încredere și camaraderie, pe care ministrul Vasile Milea¹ și adjunctul său, Victor Atanasie Stănculescu², le aveau cu partenerii lor unguri. Așa se face că, în vara lui 1989, generalul Stănculescu își putea încă permite să-și petreacă concediul la Balaton, înconjurat cu o amabilă discreție de gazdele sale militare... Curtenitor, cu zâmbetul mereu pe buze, chipeșul general și distinsa lui soție sunt întâmpinați amical la aeroport și, după o masă informală la hotelul armatei, vor pleca spre destinația de vacanță. Tentativa ambasadorului Traian Pop de a-i face o vizită de curtoazie la Balaton, în weekendul următor, a fost declinată amabil de general, spre regretul nostru, care îl prețuiam mult...

În rest, tabloul era sumbru, iar perspectiva, fără speranțe. Demonstrațiile împotriva regimului Ceaușescu (a se citi: „și împotriva României”) se țineau lanț, devenind tot mai violente.

¹ Vasile Milea (1927–1989), general de armată român, membru supleant (1974–1979) și membru plin (1979–1989) al CC al PCR, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al CC al PCR (1985–1989). Ministru al apărării în perioada 1985–1989.

² Victor Atanasie Stănculescu (1928–2016), general de armată român, prim-adjunct (1986–1989) și ministru al apărării naționale (1990–1991).

Sub ferestrele ambasadei, gruparea „România Liberă” organiza mitinguri de protest, iar câțiva dintre membrii acesteia declaraseră greva foamei, instalându-se într-un cort aflat, zi și noapte, sub reflectoarele televiziunilor. Delegații după delegații, oameni de presă și televiziune, reprezentanți ai diverselor organizații, prelați, până și cercetași, urmașii demni ai pionierilor de până mai ieri, sunau la poarta misiunii, solicitând să fie primiți, pentru a-și prezenta protestul împotriva „demolării” satelor maghiare din Transilvania și împotriva „genocidului cultural” la care Bucureștiul, ziceau protestatarii, îi supunea sistematic pe maghiari, așa cum propovăduia de la Timișoara pastorul reformat László Tőkés¹, în cadrul emisiunii „A Hét” („Săptămâna”), pe care o realiza la Televiziunea Ungară un profesionist de excepție, Alajos Chrudinák.

Când, în iulie 1989, Kádár János moare, la catafalcul fostului conducător al PMSU se întâlnesc, poate pentru ultima oară, „vechii”, internaționaliștii, cu „noii”, reformatorii. Partidul comunist este de-acum în soluție, sau poate chiar pe catafalc, alături de cel care l-a păstorit mai bine de trei decenii... Delegația română este condusă de generalul Ion Coman, militar de carieră, ajuns acum, prin voința lui „*lider maximus*” al României, secretar al Comitetului Central. Generalul își face apariția în costum civil, dar de culoare oliv, culoarea uniformelor armatei române. Gafă protocolară, sau un semnal că la București, chiar și în civil, armata e la comandă. Cine poate ști... Traduc condoleanțe și alte dialoguri de circumstanță. La un moment dat, mă aflu între unul din membrii delegației noastre

¹ László Tőkés (n. 1952), pastor reformat. A fost urmărit de Securitate, iar manifestațiile enoriașilor reformați în favoarea sa au dus la declanșarea revoltei de la Timișoara în 1989. Episcop al Eparhiei Reformate de Piatra Craiului (1990–2009). Deputat în Parlamentul European (din 2007).

și un important personaj din garda veche a PMSU, ministrul apărării, Ferenc Kárpáti¹. Tovarășul de la București vorbește despre pericolul care pândește partidul frățesc ungar de a încăpea pe mâna tinerilor veleitari... Dumnezeuule, mă întreb, unde ajung, oare, depeșele ambasadei despre situația din Ungaria?!

La 23 octombrie, Ziua Revoluției Ungare din 1956, este proclamată Republica Ungară. Noul președinte interimar al acesteia, Mátyás Szűrös², fost secretar al CC al PMSU, se adresează mulțimii, din balconul Parlamentului, la fel ca legendarul premier Imre Nagy, în urmă cu treizeci și trei de ani. „Compatrioți” este cuvântul de ordine. Ultimul vestigiu al socialismului ungar, Republica Populară, aparține de acum trecutului, istoriei. Mai aud și-acum strigatul patetic cu care își încheia, doar cu câteva luni în urmă, la 16 iunie, discursul Viktor Orbán, dinamicul lider al noii formațiuni politice FIDESZ (Uniunea Tinerilor Democrați), la ceremonia din Piața Eroilor: „Rușii, acasă! Jos comuniștii!”

Ne apropiem deja de finele lui decembrie. Iarna blândă, fără pic de zăpadă, cu zile însorite și nopți cu temperaturi peste zero grade, pare a-i favoriza pe cei care pichetează ambasada. Aproape că ne-am obișnuit cu veghea lor de toate zilele. Noptile sunt o mare de lumină; pe gardul clădirii noastre, pe trotuare, dar și pe carosabil, ard mii de lumânări, ca la un priveghi ce pare că nu va avea sfârșit. Oamenii din stradă întonează imnuri religioase. Se rostesc cuvinte patetice în apărarea maghiarimii din Transilvania, nume ce revine obsedant în fiecă vorbire; un fior aproape mistic, venind parcă din istorie,

¹ Ferenc Kárpáti (1926–2013), general, ministru al apărării al Republicii Populare Ungare (1985–1990).

² Mátyás Szűrös (n. 1933), președintele Ungariei (1989–1990) în perioada de tranziție de la comunism la democrație.

plutește în aer... Diminețile, suntem întâmpinați, la intrarea de serviciu din strada Izsó, de forțe proaspete: refugiații români veniți/aduși din „lagărul” de la Bicske (centrul de triere a celor care treceau ilegal frontiera). Aceștia nu sunt deloc pașnici; ne fluieră, ne huiduie total pe românește. Oamenii au tot dreptul s-o facă. În fond, noi reprezentăm „Răul”. Ce gândim, ce credem noi n-au cum ști ei și nici nu are importanță acum... Uneori devin violenți, rup cordonul polițiștilor care păzesc intrarea și dau năvală să ne extragă din Dacia (am renunțat de mult la extravaganta de a veni la ambasadă pe jos). Într-o zi, aproape reușesc să blocheze un autoturism. Incidentul se soldează cu rănirea ușoară a unui demonstrant care se aruncă pe capotă, voind, pesemne, să spargă parbrizul, și cu o notă verbală a MAE ungar care ne cere ca omul de la volan să fie pus la dispoziția autorităților ungare. (În noaptea aceleiași zile, acesta este repatriat.) Refuz să mă gândesc ce s-ar fi întâmplat dacă cei aflați în Dacie ar fi fost scoși din ea de către demonstrații furioși... Protestele între ambasadă și MAE ungar se țin lanț. Pe măsură ce situația din România se agravează, presiunea străzii asupra misiunii noastre diplomatice devine tot mai mare. Demonstrațiile se transformă într-o veghe continuă, încordată. E, parcă, așteptarea dinaintea asaltului final. Pândiți în permanență, aproape că nu mai părăsim ambasada; sunt multe nopți în care rămânem cu toții în clădire, în așteptarea unor anunțate marșuri și atacuri posibile. Centrala („centralele”) ne cer în permanență informații de ultimă oră despre situația din preajma ambasadei, despre comportamentul străzii. Uneori, am senzația că Bucureștiului i-ar conveni un incident violent, o pătrundere în forță în reprezentanța diplomatică a României, pentru a-și vedea astfel confirmate tezele despre forțele iredentiste ungare...

În zilele evenimentelor de la Timișoara, partea ungară face totul pentru discreditarea definitivă a regimului Ceaușescu. Presa, radioul și televiziunea, precum și personaje politice importante vorbesc deschis despre atrocități și represiuni cărora le-au căzut victime sute și mii de oameni. Într-una din acele zile, atașatul militar român la Budapesta este convocat la Ministerul Apărării, la o ora neobișnuit de târzie din seară. La intrarea în minister, colonelul Ioan Todericiu¹ este întâmpinat de ziariști și pus sub reflectoarele televiziunii ungare. Scopul convocării: partea ungară dorește să știe cine a tras în demonștranți la Timișoara. Răspunsul atașatului nostru militar este ferm: „Nu știu cine a tras în oameni la Timișoara, dar între misiunile de luptă ale armatei române nu figurează să tragă în popor”...

Știrea „deportării” din Timișoara a pastorului László Tőkés a provocat nu doar emoție, ci și o intervenție a părții ungare, la cel mai înalt nivel, în apărarea acestuia. Ministrul de externe, Gyula Horn, îl convoacă în audiență la MAE pe ambasadorul Traian Pop, pentru a-i înmâna o scrisoare adresată de președintele ungar omologului său român, exprimând îngrijorarea pentru soarta pastorului reformat și cerând măsurile convenite etc. Mesajul, într-o frumoasă mapă roșie, purtând însemnele statului ungar, se afla pe masa de lucru a ministrului, între cei doi interlocutori, gata de a fi predat pentru a fi purtat spre destinație, conform uzanțelor diplomatice, cu cele mai rapide mijloace, după ce conținutul va fi fost transmis, în prealabil, la București prin telegramă cifrată. Dar ambasadorul român

¹ Ioan Todericiu (1930–2022), colonel de armată român. A absolvit Școala Militară de Ofițeri de Rezervă (1951). A lucrat în cadrul Direcției de Informații Militare (din 1965). A fost atașat militar al României la Budapesta (1979–1990).

refuză să preia scrisoarea, declarând că ea reprezintă un amestec în treburile interne ale RSR! Vizibil deranjat de replica diplomatului român, Horn mai face o încercare, declinandu-și apăsând calitatea de ministru al afacerilor externe și amintindu-i interlocutorului că preluarea unor asemenea mesaje intra în atribuțiile sale ambasadoriale. Degeaba, ambasadorul își reiterează refuzul. Audiența ia sfârșit, cei doi se despart pentru totdeauna. Însă ministrul de externe ungar va ține minte acest afront, atunci când, peste puține zile, la finele lui decembrie, în situația schimbată din România, se va deplasa la București pentru a-i întâlni pe liderii noului regim revoluționar. El va refuza solicitarea ambasadorului român de a face călătoria cu avionul special al părții ungare, transmitându-i acestuia că nu are niciun loc disponibil. Ambasadorul va călători cu un tren de noapte și va ajunge cu întârziere la București, după ce convorbirile se vor fi încheiat. Oricum, Traian Pop va fi rechemat de la post și pensionat, la scurtă vreme după acest ultim episod al misiunii sale, în contextul schimbării ambasadurilor României de către noul regim.

În 21 decembrie, seara, pe bulevardul Thököly, mulțimea aflua înspre Ambasada României, pregătindu-se de încă o noapte de veghe. Veștile de la București, transmise din om în om, sunt dătătoare de speranță, românii ieșiseră în stradă, înfruntând forțele represiunii în chiar centrul puterii ceaușiste. Întreaga suflare din Europa este cu ochii pe România. Ungurii, cu atât mai mult! Oare care va fi deznodământul? La fel ca și cei din stradă, și noi, cei din ambasadă, suntem la curent cu evenimentele, desigur nu din depeșele Centralei, care, ca de obicei, rezumau *Scântea*, ci din ascultarea asiduă, de la ambasador până la cel mai mic în grad, a „Europei Libere”. (Adeseori, standardul analizelor acesteia cu privire la relațiile româno-ungare

ne provoca invidie profesională...) Odată cu lăsarea întinericului, în marea umană din stradă se aprind, ca și în celelalte seri, mii de lumânări. Acum, parcă sunt mai multe, parcă ard mai intens. Răsună chemări la solidaritate cu românii, se scandează lozinci anticeaușiste. Un grup de români, prins în mulțime, flutură un drapel tricolor, cântând cu ardoare *Deșteaptă-te, române!*, în aplauzele tuturor. Reflectoarele echipelor de televiziune sunt ațintite spre clădirea ambasadei, păzită de scutieri ai poliției ungare echipați de luptă. Pe străzile adiacente campau deja de multă vreme camioane cu efective de poliție gata de intervenție. Cu gardul ei negru de fier forjat și tablă, cu jaluzelele ferestrelor coborâte, prin care doar la etaj mai răzbătea câte o dâră de lumină, reprezentanța noastră diplomatică pare un vapor în derivă. Doar tricolorul – pavilionul onoarei și mândriei noastre naționale – mai fâlfâie stingher pe catargul de la intrarea oficială, semn trist al însingurării României, într-o lume cuprinsă de febra înnoirii și speranței. Difuzoare de multe mii de wați, instalate în vecinătatea ambasadei, dirijează timpii demonstrației. Cu cât înaintăm în nopțe și veștile de la București sunt mai îngrozitoare, protestele se întesc. Este rândul nostru, al celor din clădire, să fim ținta acestora. Tot mai des difuzoarele ne somează: „Predați armele și securiștii. Ieșiți din clădire!” Telefoanele de amenințare nu mai conțin, suntem anunțați că, în minutele următoare, clădirea va fi aruncată în aer... Nervii noștri sunt întinși la maximum, situația pare fără ieșire, amenințarea că mulțimea va năvăli în ambasadă e mai mult decât o posibilitate, iar deznodământul, greu de anticipat. Evident, arme nu avem, de unde, și la ce ne-ar folosi, iar predarea unor oameni, protejați de statutul lor diplomatic (cui și cu ce titlu, suntem cumva în război?), nu soluționează criza regimului din România. Mă întreb, în acele clipe de coșmar,

din nou și din nou, dacă nu cumva „sus”, la București, s-a luat în calcul și eventuala noastră sacrificare...

În lumina zorilor, care s-au ivit în cele din urmă, târziu, ca la vreme de iarnă, ne privim unii pe alții, cu ochi încercănați și fețe livide, întrebându-ne, în gând, cu inima strânsă, ce va urma, ce ne rezervă ziua care începe. După evaluarea situației (violarea curții misiunii, aprinderea unor lumânări pe pervazul ferestrelor de la parter și ridicarea pe catarg, alături de tricolor, a unei lente de doliu), ambasadorul solicită o audiență urgentă la MAE și, după luarea precauțiilor necesare pentru protejarea ieșirii autoturismului de reprezentare (tot o Dacie amărâtă), șeful de misiune se îndreaptă spre destinație, unde prezintă un protest energetic (al câtelea oare?).

În acest răstimp, noi, diplomații rămași pe poziție, butonăm aparatele de radio, în încercarea de a afla mai multe despre evenimentele de la București. Postul românesc anunță sinuciderea „trădătorului” Milea, convocarea ședinței Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român (CPEX) și proclamarea stării de necesitate, fără a sufla o vorbă despre represiunea sângeroasă din noaptea precedentă. Întreruperea emisiei am pus-o pe seama condițiilor din eter, Bucureștiul fiind destul de greu de recepționat la Budapesta.

Atunci când transmisia este reluată, din difuzoarele aparatelor noastre, voci gătuite de emoție proclamă „Am învins, Armata e cu noi!”. Dăm năvală în secretariat, întrebându-ne unii pe alții dacă am auzit bine vocile de la București. Decidem, pe loc, să-l aducem „acasă” pe ambasadorul plecat în misiune de protest. Îl sunăm, pe „scurtul” care leagă, încă le mai leagă, capitalele țărilor membre CAER, telefon care la noi este „exilat” într-o fostă toaletă de pe hol și are un fir lung de tot, pentru a putea fi târât până în biroul ambasadorului sau până în